Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directie Financieel Economische Zaken

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/lvvn

Ons kenmerk
FEZ / 109125565

Datum 20 november 2026
Betreft Langjarige reeksen fonds Ontwerpbegroting 2027 LVVN

Geachte Voorzitter,

In het Wetgevingsoverleg Fonds voor stikstof, landbouw en natuur van 16 november jl. heeft uw Kamer gevraagd om meer inzicht in de begroting van het Fonds en ik heb het lid Bromet toegezegd om hier per brief op terug te komen.

In de Ontwerpbegroting 2027 zijn de uitgaven tot en met 2031 toegelicht, in lijn met de Rijksbegrotingsvoorschriften. Middels deze brief deel ik graag de begroting van het Fonds tot en met 2035, om hiermee extra inzicht te bieden in de middelen die ingezet zullen worden voor het voorgenomen beleid zoals toegelicht in het Ontwerpprogramma Landbouw, Natuur en Stikstof[1].

Het Fonds bestaat uit twee artikelen op de LVVN-begroting, namelijk artikelen 25 en 26. Artikel 25 betreft een bestedingsartikel en artikel 26 een reserveringsartikel. Hieronder vindt u de begroting tot en met 2035 van beide artikelen. Ik licht dit graag verder toe bij de aanstaande begrotingsbehandeling.

Jaimi van Essen
Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

[1] Kamerbrief Ontwerpprogramma Landbouw, Natuur en Stikstof en Wetsvoorstel voor vastlegging van de emissiedoelen d.d. 3 november 2026 (2026Z23902)

Tabel 1: Artikel 25: Fonds voor stikstof, landbouw en natuur (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
	Uitgaven	**1.512.573**	**1.973.805**	**1.324.732**	**337.655**	**95.054**	**76.052**	**53.715**	**53.185**	**27.140**
25.1	Gebiedsgerichte aanpak									
	Bijdrage aan agentschappen									
	Rijksvastgoedbedrijf t.b.v. Nationale Grondbank	45.386	63.500	24.435	9.500	10.000	6.500	6.500	6.500	6.500
	Bijdrage aan medeoverheden									
	Aanpak prioritaire gebieden	208.932	574.456	200.000	0	0	0	0	0	0
25.2	Natuur									
	Subsidies (regelingen)									
	Natuurherstel en -beheer op land	42.481	41.866	22.181	28.452	0	0	0	0	0
	Opdrachten									
	Natuurherstel en -beheer op land	16.500	0	0	0	0	0	0	0	0
	Bijdrage aan medeoverheden									
	Natuurherstel en -beheer door medeoverheden	29.600	64.900	65.000	60.000	0	0	0	0	0
	Caribisch Nederland	10.000	10.000	10.000	10.000	0	0	0	0	0
25.3	Generieke aanpak									
	Subsidies (regelingen)									
	Stal- en managementmaatregelen	40.196	45.266	47.940	50.906	47.363	35.802	14.465	13.035	4.290
	Doelsturingssysteem	40.643	17.443	17.443	24.907	0	0	0	0	0
	Gewasbescherming	8.449	6.417	3.970	4.187	326	0	0	0	0
	Biologische landbouw	21.131	21.551	20.340	6.177	4.865	3.200	3.200	3.200	2.900
	Vrijwillige beëindiging, verplaatsing en extensivering	752.330	925.889	777.397	30.000	0	0	0	0	0
	Leningen									
	Investeringsfonds Duurzame Landbouw	26.300	43.000	0	0	0	0	0	0	0
	(Schade)vergoeding									
	PAS-melders	49.000	75.783	66.000	45.000	0	0	0	0	0
	Opdrachten									
	Doelsturingssysteem	37.541	26.740	1.226	1.226	0	0	0	0	0
	Gewasbescherming	8.300	6.800	6.800	6.300	6.000	4.050	4.050	3.950	3.950
	Bijdrage aan medeoverheden									
	PAS-melders	109.000	9.000	9.000	8.000	0	0	0	0	0

25.4	Maatschappelijke ondersteuning									
	Subsidies (regelingen)									
	Toekomst van de landbouw	48.154	10.000	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	26.000	9.000
	Opdrachten									
	Toekomst van de landbouw	7.380	3.194	0	0	0	0	0	0	0
	Bijdrage aan medeoverheden									
	Regionale ondersteuning	11.250	28.000	28.000	28.000	1.500	1.500	500	500	500

Tabel 2: Artikel 26 Reservering voor Fonds voor stikstof, landbouw en natuur (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Uitgaven	**110.560**	**652.098**	**1.021.364**	**1.636.778**	**2.332.247**	**3.019.308**	**2.792.325**	**1.966.155**	**1.973.670**
Stalmaatregelen	0	50.000	150.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	0
Managementmaatregelen	0	30.158	41.534	38.568	32.637	36.798	55.535	36.965	710
Doelsturing	4.000	30.000	50.000	45.000	45.000	36.000	30.000	30.000	30.000
Zonering	25.000	212.170	334.460	851.810	1.147.310	1.364.260	1.312.840	1.362.640	1.647.510
Grondfaciliteit	0	10.000	15.000	17.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Versterken uitvoeringskracht	5.000	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500	12.500	10.000	10.000
Vrijwillige beëindigingsregeling	0	0	0	0	350.000	825.000	825.000	0	
Natuurherstel	46.600	52.300	162.200	157.300	230.200	230.200	230.200	230.200	230.200
Extensivering beekdalen en grondwater-beschermingsgebieden	0	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000	0	0	0
Gewasbescherming	15.800	15.800	16.000	21.600	21.600	21.550	29.150	29.150	29.150
Grondgebondenheid flankerende maatregelen	0	0	0	35.000	50.000	50.000	50.000	30.000	0
9e actieprogramma nitraat	0	0	0	35.000	0	0	0	0	0
Veenweide en bossenstrategie	8.490	20.500	21.010	0	0	0	0	0	0
Overige maatregelen	5.670	18.670	18.660	23.000	23.000	23.000	27.100	17.200	6.100